

EDUKACYJNA ANALIZA TRANSAKCYJNA

NR 11/2022

EDUCATIONAL TRANSACTIONAL ANALYSIS

NO 11/2022

Pismo Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej
Katedra Badań nad Edukacją
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

Lista recenzentów:

prof. Ewa WYSOCKA (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
dr hab. Dorota PANKOWSKA, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
dr hab. Agnieszka IWANICKA (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) dr hab. Natalia
WALTER (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
dr hab. Dorota Anna SIEMIENIECKA (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) dr hab. Anna
PERKOWSKA-KLEJMAN, prof. APS (Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie)
prof. Yurii PELEKH (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina)
prof. Nataliia MYKHALCHUK (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina)
prof. Martin KALEJA (University of Ostrava)
dr Sylwia GALANCIAK (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie)

Redaktor naczelny: dr Zbigniew WIECZOREK

Zastępca redaktora naczelnego: dr hab. Edyta WIDAWSKA

Redaktor honorowy: prof. dr hab. Jarosław JAGIEŁA

Sekretarz redakcji: dr Adrianna SARNAT-CIASTKO

Zespół redakcyjny:

dr Dorota GĘBUŚ, dr Anna PIERZCHAŁA, dr Adrianna SARNAT-CIASTKO,
dr Edyta WIDAWSKA, dr Zbigniew WIECZOREK, Agnieszka WOŚ-SZYMANOWSKA

Redaktor statystyczny: dr Jan KOWALIK (Politechnika Częstochowska)

Redaktorzy językowi:

dr Krystyna ŁĘSKA-CHABROWSKA (Uniwersytet Wrocławski),
mgr Ewa PALKA (Akademia Ignatianum w Krakowie)

Rada Naukowa:

prof. PaedDr. Miroslava BARTO ŇOVÁ, Ph.D. (Karlova univerzita v Praze, Pedagogická fakulta);
prof. PaedDr. Ján DANEK, CSc. (Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Świętych Cyryla i Metodego w
Trnawie), Prof. Dr. Bernd-Joachim ERTELT (University of Mannheim), Prof. Richard ERSKINE
(Deusto University, Bilbao, Hiszpania), prof. zw. dr hab. Stanisław GAŁKOWSKI (Akademia
Ignatianum w Krakowie), prof. zw. dr hab. Lidia GRZESIUK (Katedra Psychopatologii i
Psychoterapii, Wydział Psychologii Uniwersytet Warszawski), prof. PhDr. Pavel MŮHLPACHR,
Ph.D. (Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě), Doc. PhDr. Alena PETROVÁ,
Ph.D. (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu), Doc. PhDr. Irena PLEVOVÁ, Ph.D. (Uniwersytet
Palackiego w Ołomuńcu), prof. dr Zoroslav SPEVÁK (Wydział Filozoficzny
Uniwersytetu w Nowym Sadzie), prof. zw. dr hab. Marian ŚNIEŻYŃSKI (Akademia Ignatianum w
Krakowie), ks. dr Antoni TOMKIEWICZ (Katolicki Uniwersytet Lubelski w Lublinie),
prof. dr Adnan TUFEKČIĆ (University of Tuzla, Bośnia i Hercegowina),
prof. zw. dr hab. Adam A. ZYCH (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu)

UNIwersytet HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY
IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

JAN DŁUGOSZ UNIVERSITY IN CZĘSTOCHOWA

EDUKACYJNA ANALIZA TRANSAKCYJNA

NR 11

EDUCATIONAL TRANSACTIONAL ANALYSIS

NO 11

Częstochowa 2022

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA-FLORCZYK

Korekta
Piotr GOSPODAREK (język polski)

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt graficzny okładki
Adrianna SARNAT-CIASTKO

Artykuły zawarte w czasopiśmie recenzowane są anonimowo

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

Czasopismo w wersji elektronicznej opublikowane jest na stronie:
<https://czasopisma.ujd.edu.pl/index.php/EAT>

Czasopismo jest indeksowane w bazach danych Index Copernicus, Bazhum, CEEOL,
ERIH PLUSC, EJSH, CEON, EuroPub, PBN, POL-index

© Copyright by Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie, Częstochowa 2022

ISSN 2299-7466
eISSN: 2658-1825

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19 ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS

Od redakcji	9
Editorial	11
TRANSACTIONAL ANALYSIS IN EDUCATION	
ANALIZA TRANSAKCYJNA W EDUKACJI	
Paulina RATAJCZAK	
Motivation and motivating in the educational process in the light of transactional analysis theory	15
Motywacja oraz motywowanie w procesie kształcenia w ujęciu teorii analizy transakcyjnej (Streszczenie)	29
Marika ORACZ, Kinga TWORZOWSKA, Paulina JĘDRZYK, Anna PIERZCHAŁA	
Dreams of adult people – the first stage of characteristics with the use of Transactional Analysis	31
Marzenia osób dorosłych. Pierwszy etap charakterystyki z wykorzystaniem analizy transakcyjnej (Streszczenie)	53
Agnieszka IWANICKA	
Social media and influencers in the lives of teenagers	55
Media społecznościowe i influencerzy w życiu nastolatków (Streszczenie)	70
RESEARCH REPORTS	
RAPORTY Z BADAŃ	
Anna PIERZCHAŁA	
Family situation during childhood and adolescence and script activities in the light of transactional analysis. Research report	73
Sytuacja rodzinna w okresie dzieciństwa i dorastania a działania skryptowe w ujęciu analizy transakcyjnej. Raport z badań (Streszczenie)	85
Krzysztof RUBACHA	
Educational strategies of teachers with differentiated self-realization styles	87
Strategie wychowawcze nauczycieli o zróżnicowanych stylach samorealizacji (Streszczenie)	100

Adrianna SARNAT-CIASTKO, Katarzyna NOWAK	
Resilience levels of learners participating in the SPARK Resilience (ISKRA Odporności) pilot prevention programme	101
Poziom <i>resilience</i> uczniów biorących udział w pilotażu programu profilaktycznego „ISKRA Odporności” (Streszczenie)	117
Zbigniew CHODKOWSKI	
The feeling of efficiency in the opinion of the surveyed students of Rzeszów universities	119
Poczucie skuteczności w opinii badanych studentów rzeszowskich uczelni (Streszczenie)	134
Krystyna MOCZIA, Marta NIEMIEC	
Alone with the Pandemic. Maintaining the status quo among the MOPS wards who run private households	135
Sam na sam pandemią. Utrzymanie <i>status quo</i> wśród podopiecznych MOPS prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe (Streszczenie)	152
Eunika BARON-POLAŃCZYK	
Computer games in the hierarchy of importance of children’ and adolescents’ activities in the ICT world – research report: learners’ and teachers’ opinions	155
Gry komputerowe w hierarchii ważności działań dzieci i młodzieży – raport z badań opinii uczniów i nauczycieli (Streszczenie)	170
Irena PRZYBYLSKA	
Ideologies and practice of emotional education at school – interactional perspective	171
Ideologie i praktyka edukacji emocjonalnej w szkole – perspektywa interakcyjna (Streszczenie)	192
Bożena WIECZOREK	
Automated assessment system as a supportive tool for teaching programming in Academic Secondary School of SUT	193
System automatycznej oceny jako narzędzie wspierające nauczanie programowania w Akademickim Liceum Ogólnokształcącym SUT (Streszczenie)	204
ON THE BORDER	
NA POGRANICZU DZIEDZIN	
Daniel KUKLA, Mirosław MIELCZAREK	
Constructing own professional career by students of pedagogy	207
Podjęcie studentów pedagogiki do konstruowania własnej kariery zawodowej (Streszczenie)	219

Urszula ORDON

Preschool teacher assistants and the quality of preschool education –
prolegomena for research in Poland 221

Pomoc przedszkolna a jakość edukacji przedszkolnej – prolegomena do badań
w Polsce (Streszczenie) 233

REVIEWS

RECENZJE

Jarosław JAGIEŁA

[rec.] Hélène Dejean, Cathaerine Frugier (2022). *Jak mieć lepsze życie
i relacje? 50 prostych ćwiczeń z psychologii w nurcie Analizy
Transakcyjnej*. Poznań: Wydawnictwo Grupa Spotkanie, ss. 135 237

Zbigniew WIECZOREK

[rec.] Mark Widdowson (2015). *Transactional Analysis for Depression:
A step-by-step treatment manual*. London – New York: Routledge
Taylor & Francis Group, ss. 216 241

Laudacja z okazji przyznania Złotego Medalu Polskiego Towarzystwa
Analizy Transakcyjnej Profesorowi dr. hab. Jarosławowi Jagiele 245

Od redakcji

Z największą przyjemnością oddajemy w Państwa ręce kolejny, jedenasty już numer rocznika „Edukacyjna Analiza Transakcyjna”. Na wstępie warto podkreślić, że nasze Czasopismo zostało docenione przez recenzentów i po raz kolejny zakwalifikowane do ministerialnego programu Rozwój Czasopism Naukowych. Dzięki uzyskanemu wsparciu ten i kolejne numery będą publikowane praktycznie w całości w języku angielskim – utrzymujemy w ten sposób działania zwiększające umiędzynarodowienie Czasopisma. Mamy nadzieję, że pomoże to w promocji Czasopisma wśród Czytelników oraz Autorów spoza granic Polski. Stale także poszerzany jest skład Rady Naukowej i grono Recenzentów. W ostatnim czasie oba te grona zostały zasilone przez szanowanych naukowców zarówno z ośrodków naukowych w naszym kraju jak i zza granicy. Podobnie jak w poprzednich numerach, również i w tym artykuły pogrupowane zostały w kilka działów tematycznych.

W pierwszym z nich odwołano się do podstaw edukacyjnej analizy transakcyjnej, wskazując na możliwości wykorzystania koncepcji na gruncie szeroko rozumianej edukacji. Dział zawiera trzy opracowania. Pierwsze, dotyczące motywacji, autorstwa P. Ratajczak, wzbogacone o wybrane wyniki badań własnych. Kolejny artykuł, autorstwa M. Oracz, K. Tworzowskiej, P. Jędrzyk i A. Pierzchały, dotyczy ciekawego tematu marzeń i przedstawia próbę ich kwalifikacji z perspektywy analizy transakcyjnej. Dział zamyka opracowanie A. Iwanickiej dotyczący rosnącej roli influencerów w życiu nastolatków.

Kolejny dział – *Raporty z badań* – zawiera osiem artykułów prezentujących badania powiązane bezpośrednio z tematyką analizy transakcyjnej lub poruszający obszary tożsame tematycznie, chociaż czasami stosujące inną terminologię. Jest to największy dział Czasopisma, bardzo ważny z punktu widzenia pogłębiania wiedzy w interesującym nas obszarze.

Artykuł A. Pierzchały porusza tematyką sytuacji rodzinnej i przekazów skryptowych – ważny temat, wyjaśniający sposób, w jaki rodzice kształtują życie swoich dzieci. Opracowanie K. Rubachy wprowadza Czytelnika w problematykę rozwoju i samorealizacji nauczycieli, a tym samym dotyka tematyki rozwoju stanu Ja-Dorosły. Artykuł A. Sarnat-Ciastko i K. Nowak przedstawia badania na temat prężności osobowej i wyjaśnia ten sposób opisu człowieka w perspektywie analizy transakcyjnej. W podobnej tematyce przeprowadzone są badania Z. Chodkowskiego, dotyczące poczucia skuteczności studentów, oraz K. Moczii i M. Niemiec, traktujące o radzeniu sobie w sytuacji pandemicznej. Kolejne opracowanie – E. Baron-Polańczyk – dotyczy hierarchii ważności i gier komputerowych, tema-

tyka powiązana jest ze strukturalizacją czasu w analizie transakcyjnej. I. Przybylska prezentuje badania z zakresu edukacji emocjonalnej, które można powiązać ze stanem Ja-Dziecko. Dział kończy artykuł B. Wieczorek, opisujący badania pilotażowe dotyczące korzystania z platformy automatycznie oceniającej prace uczniów. Trzeci dział – *Na pograniczu dziedzin* – zawiera dwa artykuły, które chociaż nie odnoszą się bezpośrednio do analizy transakcyjnej, poruszają przydatną dla Czasopisma tematykę. D. Kukla i M. Mielczarek przygotowali opis badań odnoszących się do konstruowania kariery zawodowej, którą można powiązać z rozwojem stanu Ja-Dorosły, a U. Ordon przedstawiła wstępną dyskusję na temat asystentów w nauczaniu przedszkolnym. Oba opracowania mogą być ciekawe dla entuzjastów analizy transakcyjnej.

W numerze nie zabrakło również recenzji – te prezentowane są w języku polskim.

Numer zamyka laudacja z okazji przyznania Złotego Medalu Polskiego Towarzystwa Analizy Transakcyjnej dla Prof. dr. hab. Jarosława Jagieły – Redaktora Honorowego Czasopisma.

Zapraszamy zatem Państwa do lektury. Mamy nadzieję, że oddawane do Państwa rąk czasopismo dostarczy nowych informacji, a także stanie się źródłem inspiracji zarówno w pracy naukowej, jak i w działalności praktycznej. Tradycyjnie, kończąc, zapraszamy Państwa również do zgłaszania swoich tekstów do kolejnego numeru „Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej”.

Redakcja

Editorial

With great pleasure, we present to you another, eleventh issue of the “Educational Transactional Analysis” yearbook. Firstly, it is worth emphasizing that our Journal has been appreciated by reviewers and once again qualified for the ministerial program for the Development of Scientific Journals. Thanks to the support received, this and the subsequent issues will be published practically entirely in English, thus maintaining actions aimed at internationalizing the Journal. We hope that this will help in promoting the Journal among readers and authors from outside Poland. Additionally, the composition of the Editorial Board and the Reviewers of our Journal is constantly expanding. Recently, both of these groups have been enriched by respected scientists from both academic centers in our country and abroad. As in previous issues, the articles in this issue have been grouped into several thematic sections.

The first section refers to the educational basis of transactional analysis, indicating the possibilities of using the concept in the context of broadly understood education. The section contains three papers. The first one concerns motivation by P. Ratajczak, enriched with selected results of their own research. The next article, authored by M. Oracz, K. Tworzowska, P. Jędrczyk, and A. Pierzchała, concerns an interesting topic of dreams and presents an attempt to qualify them from the perspective of transactional analysis. The section closes with a paper by A. Iwanicka concerning the growing role of influencers in the lives of teenagers.

The next section, research reports, contains eight articles presenting research directly related to the topic of transactional analysis or touching on thematically identical areas, although sometimes using different terminology. This is the largest section of the Journal, very important from the point of view of deepening knowledge in the area of interest to us.

A. Pierzchała’s article discusses the topic of family situations and script messages – an important topic explaining the way parents shape their children’s lives. K. Rubacha’s work introduces the reader to the topic of teachers’ development and self-realization, thereby touching on the issue of the development of the adult ego-state. An article by A. Sarnat-Ciastko and K. Nowak presents research on personal resilience and explains this way of describing a person from the perspective of transactional analysis. Similar research was conducted by Z. Chodkowski, concerning students’ efficacy and by K. Moczka and M. Niemiec,

concerning coping in a pandemic situation. The next paper, by E. Baron-Polańczyk, concerns the hierarchy of importance and computer games, a topic related to the structuring of time in transactional analysis. I. Przybylska presents research on emotional education, which can be related to the child ego-state. The section ends with an article by B. Wieczorek describing pilot research on the use of an automatic platform for assessing student work.

The third section – at the border of disciplines – contains two articles that, although not directly related to transactional analysis, address topics that are useful for the Journal. D. Kukła, M. Mielczarek prepared a description of research related to constructing a professional career, while U. Ordon presented a preliminary discussion on the topic of assistants in preschool education. Both works may be interesting for enthusiasts of transactional analysis. The issue also includes reviews, which are presented in Polish. The issue closes with a tribute on the occasion of awarding the Golden Medal of the Polish Transactional Analysis Society to Prof. Jarosław Jagieła – the honorary editor of the Journal.

We invite you to read the Journal. We hope that the publication, which is now in your hands, will provide you with new information and will also become a source of inspiration both in scientific work and in practical activities. As usual, we also invite you to submit your articles for the next issue of “Educational Transactional Analysis”.

The Editorial Team